

2017: Kossuth Zsuzsanna emlékévé, Magyarország első főápolójának tiszteletére

Boros Edit, Domonkos Norbert, Oláh Mónika, Szatmári Angelika

Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar, Ápolási Tanszék

Kossuth Zsuzsanna 1917. február 19.-én született Sátoraljaújhelyen, aki a hazánk első főápolója, Kossuth Lajos legkisebb húga volt. A testvérpár életútja és munkássága szorosan összefonódott, melynek egyik oka az volt, hogy Kossuth Lajos hűgára úgy tekintett, mint az ikerlelkére. Kossuth Lajos hűga sorsát sokáig egyengette, így Zsuzsanna fiatal korában olyan feladatot látott el, mely ezen időszakban nem a szokványos női szerepek közzé tartozott.

Igen fiatal korában megtapasztalta a pusztító járvány okozta veszteségeket. A Kossuth család minden tagja sokat fáradozott a kolera járvány terjedésének megakadályozásában és felszámolásában. Szervezték a betegek elhelyezését, így Zsuzsanna is részt vett a koleragyánús betegek ápolásában. Ennek köszönhetően, már ekkor rengeteg tapasztalatot szerzett az ápolás területén. Ezen időszak után vált testvére „titoknokává” és segédkezett a Törvényhatósági Tudósítások szerkesztésében. Ekkor szerzett a közigazgatási ismeretekben és a történelemben is jártasságot. Bátyja letartóztatása után nehéz feladat hárult Zsuzsannára. Ő biztosította a családjá megélhetését és támaszt nyújtott idős szüleinek. Kossuth Lajos 3 évi rabsága után a Kossuth testvérpár házasságot kötött a Meszlényi testvérpárral. A házasságkötés és gyermekei születése után sem vetett végett a közéleti szereplésének. 1845-ben Kossuth Zsuzsanna a Védegylet Fejér megyei küldöttségnek a tagja, de hiába kapta a megbízást a tudósítások megírására csak a karzaton foglalhatott helyet, mivel a nőknek abban az időben csak a karzaton volt a helye. 1848 januárjában veszítette el férjét, aki azon az úton betegedett meg, melyet azért tett meg, hogy Kossuth Lajos politikáját támogassa.

Kossuth Lajos 1849. április 16-án nevezte ki hűgát „az összes tábori kórházak főápolónőjének”. Kossuth Zsuzsanna gyorsan felismerte azt a problémát, hogy sem a tábori kórházak száma, sem a felszereltsége nem elegendő. Pár hónap leforgása alatt minden kórházat felkeresett, megszervezte az újabb tábori kórházak létrehozását és felszerelésének biztosítását. Munkássága alatt 72 újabb tábori kórház szerveződött, bevezették az egységes műszerezettségét. Szükségesnek látta a betegellátásban résztvevők számának növelését, felhívására egyre több nő kapcsolódott be a betegellátásba. Mindezek mellett szervezte az önkéntesek betanítását is. Fáradhatatlan munkája során nem tett különbséget a magyar katonák és a hadifoglyok között, ugyanolyan odaadással gondozta őket és nem az ellenséget látta bennük. A fizikai segítségnyújtás mellett kiemelkedően fontosnak tartotta a sérültek lelki állapotának gondozását is. Meghatározta az ápolónői munka alapjait, mind a teendőkre, mind az ápoló tulajdonságaira nézve.

A világosi fegyverletétel letétel után Kossuth Zsuzsanna menekülésre kényszerült. Menekülés közben, a viszontagságos körülmények miatt meghalt a kislánya. Először Belgiumban majd az Amerikai Egyesült Államokban, nagy szegénységben, betegségben töltötte száműzetését. 1854. június 29.-án New Yorkban, 37 évesen a tüdőbajának súlyosbodása következtében halt meg.

Kossuth Zsuzsanna fáradhatatlan, kitartó munkával és teljes meggyőződéssel építette ki azt a betegellátó rendszert melyre méltán mondhatjuk, hogy nemcsak hazánkban, hanem Európában is egyedülálló volt. A világban az ápolás alapelveit Florence Nightingale nevéhez fűzik, aki pár évvel később hasonló munkát végzett a krími háború alatt. Ennek ellenére büszkén mondhatjuk, hogy hazánkban Kossuth Zsuzsanna olyan maradandó cselekedetet vitt véghez, mely megelőzte saját korát. Szellemi öröksége és munkássága minden egészségügyi dolgozó számára példa értékű, követendő. Kossuth Zsuzsanna születésének évfordulóját- február 19-ét- a Magyar Országgyűlés az 5/2014. (II.7.) számú határozatával a Magyar Ápolók Napjának nyilvánította.

A Magyar Ápolási Egyesület Kossuth Zsuzsanna születésének 200. évfordulóját emlékévvé nyilvánította. Az Egyesület más szakmai szervezetekkel, ápolóképző helyekkel, így a Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Karával ünnepi rendezvények, versenyek, pályázatok, szakmai és tudományos napok szervezésével emlékezik meg az egykori főápoló alakjára és munkásságára. Ebben a programsorozatban a karunk mind a tavaszi, mind az őszi félévben számos programot tervezett, amelyben nem csak a hallgatók, hanem a klinikai dolgozók mellett a laikusok is részt tudnak venni.

Felhasznált irodalom:

- 1. Balogh Z.:** Kétszáz éve született Kossuth Zsuzsanna, Magyarország első főápolója. *Nővér* 2017, 30. (1): 4-5.
- 2. Cziglényi B.:** Egy özvegyasszony szabadságharca-200 éve született Kossuth Zsuzsanna. *LAM- Orvostudományi folyóirat* 2017. 27.(1-2): 66-69.
- 3. Kertész E.:** Nők a történelemben/ Kossuth Zsuzsanna. Kossuth Kiadó. Budapest,1983
- 4. Vártokné Fehér R.:** Kossuth Zsuzsanna szellemi öröksége. Magyar Ápolási Egyesület. Budapest, 2014